

Pátá neděle postní C

Cizoložná žena

Hodit po druhém kamenem ať již kamenem tvrdého slova, pohoršujícího slova nebo kamenem odsouzení bývá zvykem často právě těch křesťanů, kteří si zakládají na své spravedlnosti a ctnosti a kteří se domnívají, že jsou lepší než ti druzí. V tom, že se tak rádi pohoršují nad druhými, je kus lidské zvrácené psychologie. To, že druhý se dopustí něčeho, čeho my jsme se nedopustili, nás povyšuje ve vlastních očích. Cítíme se uspokojeni, že přece jen nejsme tak špatní, abychom byli schopni takového činu.

Toto byla mentalita farizeů, kteří přivedli ke Kristu ženu dopadenou při cizoložství. Podle zákona, který platil, měla žena být za trest ukamenována. Kristus vidí pokrytectví těch, kteří ji k tomu přivedli. Vidí, že jejich zdánlivá spravedlnost je jen maska zvrhlého srdce ukrývající se pečlivě pod tímto zdáním ctnosti a spravedlnosti. A uprostřed nich stojí žena, jejíž srdce je pokořeno hanbou a lítostí, kterou si uvědomuje před tváří Krista, jehož vědoucí pohled jí proniká do duše. A Kristus vidí tento očistný a hluboký pramen lítosti, který se otvírá kdesi v hlubině její bytosti a obrací se k němu. Vidí ve své vševědouce její vinu a váží ji. Vidí, jak v této vině jsou účastni i mnozí z těch, kteří ji k němu přivedli. Možná, že právě jeden z nich měl podíl na tom, že se dostala na svou cestu, která ji přivedla až k tomuto okamžiku a jiný z nich možná nese další podíl odpovědnosti za její hřích.

Kdo z vás je bez hříchu, ať první po ní hodí kamenem. V těchto slovech je doznání, že každý z nás nese svůj podíl na hříchu druhého. Přímo i nepřímo. Naše hříchy se navzájem proplétají a vytvářejí kolektivní vinu člověka před Bohem. Každým svým hříchem nejen otvíráme zlý příklad i pro druhé a ovlivňujeme je tím, ale vytváříme atmosféru, v níž se hřích stává něčím všeobecným, nezávažným, nedůležitým, podceňovaným a snadným. Kromě toho svou vlastní hříšností oslabujeme odolnost celého mystického těla – celé církve vůči hříchu. Činíme z církve církev hříšníků, promarnujeme její svatost, která v ní žije skrze Krista. Promarnujeme duchovní energie, kterými disponuje, aby pomáhala svým členům v jejich boji proti hříchu.

Toto všechno je obsaženo nepřímo ve slovech Kristových. Když to uslyšeli, pokračuje evangelista, jeden za druhým se vytráceli, starší napřed. I to je jeden z detailů vyprávění evangelisty, který si zasluhuje pozornosti. Starší napřed. Jednou ze zvyklostí stáří je pohoršovat se nad mladými. Možná, že právě dnes více než kdy jindy. Avšak uvědomili jsme si už někdy, když jsme se tak rádi pohoršovali nad dnešními mladými lidmi, nad jejich životem, kolik viny za ně neseme sami? Kolik příležitostí jsme jim dali, aby poznali křesťanskou pravdu. Náš příklad nebyl takový, aby je mohl strhnout pro tuto pravdu. Křesťanství, které pro ně naše generace představovala ve svých postojích, názorech a činech jim nemohlo imponovat. Co z něho častokrát mohli vidět v nás a na nás? Snůšku starodávných zvyků, které se neberou příliš vážně, ale které se dodržují tak, jako kterákoli tradice. Souhrn nějakých předpisů a pravidel, které křesťané vyznávají, ale většinou neplní. Mnoho pózy a kulis, mnoho slov o lásce a bratrství, které se v praxi proměňují v činy, v nichž po této lásce a bratrství nezbude ani památka. Když k tomu přičteme značnou porci pomluv a lži, které od mládí museli povinně slyšet na účet náboženství a nad to naši vlastní zbabělost ve veřejném vyznávání své víry, můžeme ještě po nich hodit kamenem? Nejsme také mezi těmi prvními, kdo ztratili toto právo odsoudit je.

Pochopit znamená odpustit. Proto tak častokrát nejsme schopni odpouštět, protože nedovedeme pochopit druhého. Proto nám zbývá tento laciný postoj pokryteckého pohoršení. Příkladů na tento postoj bychom mohli uvést zas celou řadu. Několikrát jsem četl v novinách o tom, jak svobodná matka utratila narozené dítě, které přišlo nevhod. Nikdy jsem však nečetl

o tom, jaký podíl zodpovědnosti připadl tomu, kdo byl vlastně první příčinou, od níž vede cesta až k tomuto zločinu. O tom, kdo svedl toto děvče. Jen Bůh dovede posoudit podíl viny, který člověk nese za svůj čin.

Několikrát jsme už v postních čteních četli Kristovu výzvu: Nesud'te a nebudete souzeni. Z dnešního čtení přibyla další výzva. Neházet po druhém kamenem, neboť nikdo z nás není bez viny. Každý z nás je vinen nejen za sebe, ale i za druhé. A tento závěr by nám měl být jasný po přečtení dnešního úryvku z evangelia. Jestliže prožíváme v postní době svou hříšnost a svou vinu před Bohem, pak je to právě tato vina nás všech, vina společná, vina a hřích Božího lidu, v níž stojíme před Bohem a společně se doprošujeme jeho odpuštění a milosrdenství.